

Zemřela RNDr. Eva Aldová, CSc. (*21. 11. 1922 – †20. 12. 2018)

Měsíc po svých 96. narozeninách zemřela 20. prosince 2018 přední česká a československá mikrobioložka v problematice střevních bakterií, RNDr. Eva Aldová, CSc.

Dr. Eva Aldová nastoupila po maturitě na reálném gymnáziu 3. června 1941 do Státního zdravotního ústavu jako mikrobiologická laborantka a tomuto ústavu zůstala věrná po celou dobu své profesní kariéry. Těsně ke konci války, v dubnu 1945, byla dr. Aldová jedním ze spolupracovníků prof. Karla Rašky, který byl pověřen řízením likvidace epidemie skvrnitého tyfu v koncentračním táboře Malá pevnost v Terezíně.

Pod vedením prof. Rašky se dr. Aldová podílela na řešení řady dalších epidemií. Po návratu z roční stáže v Severní Koreji se její zájem přesunul ke střevním bakteriím, které se pak staly jejím celoživotním koníčkem. Závěrem roku 1957 ustanovil prof. Raška první tři Národní referenční laboratoře v České republice a dr. Aldová se stala vedoucí NRL pro shigely.

V polovině šedesátých let rozšířila její laboratoř spektrum své působnosti o čeleď *Vibrionaceae*. V roce 1966 měla dr. Aldová příležitost pracovat s kmeny pravé cholery při epidemii v Iráku a dále potom i v roce 1970 v Guineji a v Libérii. Do pražské laboratoře byly zasílány k identifikaci kmeny *Vibrio cholerae* z různých světových epidemií i díky spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací. První kmeny *Vibrio cholerae* O1 izolované v Československu se do laboratoře dr. Aldové dostaly v roce 1970. Byly to izoláty z menší zavlečené epidemie cholery na staveništi elektrárny ve Vojanech na východním Slovensku.

Dr. Aldová se dlouhá léta věnovala i podmíněným patogenům z čeledi *Enterobacteriaceae*. Se svými spolupracovníky se snažila o taxonomické zařazení všech obtížně identifikovatelných kmenů, které byly zaslány od kolegů z bakteriologických pracovišť v celém Československu. V roce 1967 zahájila dr. Aldová diagnostiku yersinií a též enteroinvazivních *E. coli*. Několik let vedla dr. Aldová odbornou skupinu střevních bakteriálních infekcí CEM SZÚ. Díky výborné spolupráci dr. Aldové s kolegy z terénních pracovišť byly objeveny a popsány dva původní české bakteriální rody z čeledi *Enterobacteriaceae*: *BUDVICIA* s druhem *Budvicia aquatica* (1983) a *PRACIA* s druhem *Pragia fontium* (1988).

Doktorka Aldová spolupracovala i s četnými zahraničními vědeckými kolektivy. V posledních letech své odborné činnosti patřila k jejím mezinárodně významným aktivitám sérotypizace kmenů *Plesiomonas shigelloides*. Měla v této oblasti rozsáhlou spolupráci s japonskými, německými, švédskými, kanadskými a dalšími badateli.

Jméno paní doktorky Aldové je navždy zapsáno do taxonomie střevních bakterií: na její počest nazval v roce 1984

Bercovier se spolupracovníky nový druh yersinie, který byl izolován z vodních ekosystémů, *YERSINIA ALDOVAE*. Bez nadsázky lze říci, že paní doktorka Aldová byla celosvětově známou a uznávanou mikrobioložkou.

Dr. Aldová se celou svou vědeckou kariéru věnovala pilně i pedagogické činnosti. Její laboratoř prošlo několik set mikrobiologů nejen z naší republiky, ale i ze zahraničí. Všichni, kterým rozdávala nezištně a osobitě svoje bohaté zkušenosti, na ni rádi vzpomínají.

Své aktivní působení v Centru epidemiologie a mikrobiologie SZÚ skončila po **58 letech činnosti** v srpnu v roce 1999.

V roce 1999 slavila Americká mikrobiologická společnost (American Society for Microbiology, ASM) 100. výročí založení. Při této příležitosti byla dr. Aldová, na návrh Československé společnosti mikrobiologické, poctěna titulem „Heroine of Microbiology“, který ASM udělila dvanácti nejvýznamnějším světovým mikrobioložkám za posledních 100 let.

Na návrh Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii ČLS JEP byla paní dr. Aldové udělena Zlatá pamětní medaile České lékařské společnosti J. E. Purkyně. Byla nositelkou i nejvyššího ocenění Československé společnosti mikrobiologické, Patočkovy medaile.

Paní doktorky Aldové jsme si všichni, kdo měli to štěstí a mohli s ní spolupracovat, hluboce vážili. Do svých posledních dnů si zachovala jasnou mysl a zájem o svůj milovaný obor.

Čest buď její památce!

Za všechny spolupracovníky

Petr Petráš

Po dohodě šéfredaktorů je příspěvek otištěn i v časopise Zprávy Centra epidemiologie a mikrobiologie.